



**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii  
Apostolici, olim Ecclesiæ Venusinæ, ac deinde Æsinatis  
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori  
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad  
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,  
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon  
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,  
apprimè utile ...

In qua præter Supplementum Formularum Fori extrajudicialis, accesserunt  
quamplures Formulæ Fori contentiosi, necnon nonnullæ litteræ Pastorales  
non minùs utiles, quàm necessariæ gubernium Ecclesiasticum  
assumentibus, ab eodem Auctore annotationibus auctæ, sacræ paginæ  
oraculis, & Sacr. ...

**Monacellus, Franciscus**

**Venetiis, 1707**

R. P. D. Priolo. Hispalen. Suppellectilium. Lunæ 28. Novembris 1701.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62423)

initio lex Fundatoris, quia cum isti ratione proprii muneris, soleant esse diligentissimi in perquirenda qualitate Beneficiorum, si fuerunt per ipsos admissi simplices Clerici de tempore magis proximo confessioni ipsius testamenti præsumendum est, quod ex observantia perantea, & successive continuata talis fuerit lex præsentandi, ut tradit Rot. cor. Gregor. dec. 466. in fin. & post Vivian. de iurepatr. decis. 16. num. 10. cum seqq. & in rec. dec. 290. n. 20. & dec. 302. num. 7. cum seqq. par. 18. & in Burgi S. Sepulchri jurispatr. 11. Decembris 1690. §. Atque, coram bon. mem. Beuincasa, & 6. Martii 1693. §. Prædictaque cor. Reverendiss. Zamoren.

5. Et eo libentius DD. inclinarunt in hanc sententiam, quia statim ac fuit exhibitum Testamentum, licet illud non fuisset observatum, & consequenter Franciscus non teneretur illi debitam fidem præstare, recedendo tamen à nominatione præcedenter facta in personam simplicis Clerici, non elapso adhuc quadrimestri, fecit aliam nominationem in personam Sacerdotis, quod manifestè convincit, ipsum noluisse contemnere præceptum Testatoris, & propterea si ipse non fuit contumax, & durante adhuc termino quatuor mensium, voluit corrigere suum errorem, faciendo præsentationem, juxta legem foundationis, debet illius nominatio omni jure subfineri per Text. in cap. cum vos de offic. & potest. Ordin. ibique gloss. verb. minus idonei, & Fagnan. num. 48. & eadem gloss. in cap. fin. verb. ex vi de iurepatr. circa finem ibi -- Propter hoc non puniuntur, quia correxerunt factum suum præsentando, prout debeant, & admittit etiam Tondut. in contrarium allegat. resol. benef. 9. 118. n. 32. ubi loquens de præsentatione facta in personam simplicis Clerici, monet Ordinarium, ne confestim de Beneficio patronato provideat, sed expectare debeat finem quadrimestris, & clarius probat Rot. cor. Caval. dec. 231. n. 3. in contrarium pariter allegata, ubi fuit admissa præsentatio Covi tanquam de persona habili quia Patroni post præsentatum Pirovanum inhabilem, durante quadrimestri, alium non præsentarunt, & dictum fuit d. Eugubina Canonicatus 10. Mart. 1699. §. fin. cor. cl. mem. Card. Caccia.

6. Quæ sanè correctio eo magis admitti debet in casu præsentati, quia quando agitur de personis laicis præsentibus non idoneum, prout hic, facultas eligendi non devolvitur ad Ordinarium, nec Patroni privantur illa vice jure præsentandi, sed infra quadrimestre possunt emendato errore, ad iteratam electionem devenire, cum non soleant Laici exactè perquirere habilitatem Præsentati, ad notata per Butr. in cap. vos sub num. 13. de offic. Ord. ibique Imol. num. 6. Gonzal. ad reg. Cancell. gloss. 45. §. 3. num. 55. & Rota coram Priol. dec. 991. num. 4. cum seqq.

Et ita utraque &c.

R. P. D. P R I O L O .

Hispan. Suppellectilium.  
Lunæ 28. Novembris 1701.

A R G U M E N T U M .

Confraternitates erectæ in Cathedrali auctoritate ordinaria, si dissolvantur, ad quem spectent, & ad quem usum sint convertenda eorum suppellectilia, deciditur.

S U M M A R I U M .

- 1 Confraternitates laicorum erectæ auctoritate Ordinaria, sub sunt eidem Ordinario.
- Confratres, dissoluta Confraternitate, non possunt disponere de illius bonis, ibi limitat. num. 5.
- 2 Bona Confraternitatis dissoluta, dicuntur vacantia, & pertinent ad dispositionem Ordinarii, donec Papa aliter disponat, si Confraternitas stat de per se, & num. 6. & 7.
- 3 Suppellectiles destinatæ ad certum primum usum, & addictæ certæ Ecclesiæ censentur eidem acquisitæ, & num. 4.
- 4 Bona Confratrum, quæ non fuerunt acquisita intuitu Ecclesiæ deponuntur apud Rectorem Ecclesiæ nomine Episcopi.

D E-

## DECISIO XLII.

**I**N Cathedrali Ecclesia Hispalen. & specialiter in Cappella Sacrarum usque à principio elapsi sæculi Auctoritate Ordinaria erectæ fuerunt duæ Confraternitates, Altera de anno 1604. sub Invocatione Sanctissimi Sacramenti, cujus inter alia principalis Cura erat associare cum Sacris luminibus, & aliis Ecclesiasticis ornamentis Panem Eucharisticum Infirmis, ut decentiori quo fieri posset modo deferretur. Et altera sub titulo Animarum Purgatorii de anno 1618. ut istæ Sacrificiis, ac aliarum precum suffragiis celerius, quam fieri possit flammis expiatæ ad Cælestia evolarent. Attentis notis controversiis inter Reverendissimum Archiepiscopum, & Capitulum circa Visitationem dictæ Cathedralis, & modum exhibendi Libros redditionis rationum, Confratres quoque in eadem novi constituti, potius quam assumere longam Litem, vel expectare exitum jam pendentis inter prædictos, dissolutionem dictarum Confraternitatum prætulerunt, & in sequelam hujus deliberationis Officiales comparuerunt de anno 1693. coram Decano, & Canonicis insimul congregatis, ac exposito, Confratrum proposito insteterunt, ut Capitulum mandaret Visitatori dicti Sacrarum, quod reciperet Claves sub quarum Custodia detinebantur mobilia, argenta, & ornamenta, pro servitio, & Cultu, *Summario Capituli num. 6. 7. & 8.* Participavit hanc dissolutionem Capitulum Archiepiscopo, & deinceps continuavit in possessione dictarum rerum, ac in præstatione soliti, & debiti honoris erga Eucharisticum Sacramentum, & in exhibitione suffragiorum pro animabus purgantibus, donec Reverendissimus Archiepiscopus condolens se gravatum à tali receptione, & retentione facta per Capitulum, occasione aliorum Dubiorum hodiè disputatum fuit coram me. An supellectilia, & alia spectantia ad Confraternitates Sacrarum potuerit Capitulum ab ipsarum Confraternitatum Officialibus recipere, & an liceat eidem Capitulo illa retinere, seu potius sint tradenda Archiepiscopo ad ef-

fectum prædictas Confraternitates restabiliendi, vel de novo erigendi, & DD. responderunt, potuisse recipere, & retinere juxta modum, & modus est, quod Capitulum debeat retinere dicta Mobilia, argenta, & alia ornamenta, nomine Archiepiscopi facta descriptione earum coram ipso, vel alio ab eodem deputando ad hoc, ut applicentur ad eisdem pios usus in eadem Ecclesia ad quos per Confraternitates fuerunt destinata, prout fere in hunc sensum se declarant etiam scribentes pro Archiepiscopo in sua responsione §. Sed Quatenus.

1 Prætendebant nihilominus isti in suis Scripturis quod Capitulum neque dictam consignationem recipere posset, ex quo eum dictæ Confraternitates. erectæ reperiantur auctoritate Ordinaria, erant eidem Reverendissimo Archiepiscopo subiecta, tam ex dispositione Juris, ut in *cap. de xenodochiis*, & *cap. ad hæc de Religios. Dom.* quam ex Sacro Concilio Tridentino *sess. 22. cap. 8.* & *9. de reform. & constit. Clem. VIII. in Bull. la 107 §. 8.* quam ex speciali lege foundationis, in qua expressè legitur, quod tales Confraternitates subiectæ esse debebant illius Jurisdictioni, & quod Confratres in posterum tenerentur de illarum bonis Visitatoribus dicti Archiepiscopatus rationem reddere *Summario Archiepiscopi à num. 1. ad 6. & signanter n. 3. ex litt. A. ex quibus legibus inferebatur quod dicti Confratres post dissolutas societates nequibant disponere de bonis ad Confraternitates spectantibus, nam si per dissolutionem cessarunt esse Confratres, cessavit non minus jus administrandi, & per consequens, etiam jus distribuendi dicta mobilia, & propterea Cappellanum non potest recipere à Personis, quæ non habebant jus disponendi per Text. in lib. 1. quis Titio, ff. de legat. 3. cum aliis adductis per Petr. de Ubaldo. de Canonic. Episc. quæst. 13. nu. 28.*

2 Et deinde prætendebant, quod tantò minus dicta mobilia possent retinere, nam Bona Confraternitatum, & aliorum piorum locorum, quando de facto reperiuntur dissoluta, statim illorum Bona, tanquam vacantia remanent sub dispositione Summi Pontificis, vel Ordinarii donec saltem per Sedem Apostolicam de illis dispo-

disponatur, ut illa, vel Confraternitatibus de novo erigendis, vel aliis piis usibus valeat applicare ad *Text. in c. unico §. confirmata autem de religiof. Dom.* cum aliis quæ tradunt Bartol. *in leg. fin. num. 22. ff. de colleg. illicit. Abb. in cap. recollende n. 3. versic. bona Collegii de stat. Monach. Tondut. quest. benefic. par. 3. cap. 22. sub num. 22.* ex quo sequebatur, quod eadem Bona remanere non poterant penes Capitulum, nec etiam per viam depositi, ut tradit Pellizar. *in manual. tract. 8. cap. 5. sess. 6. num. 264.* quia illa recta via transire debebant in Dominium Superioris Ecclesiastici per ea, quæ tradunt moder. Pistor. *consil. 47. num. 65. Donat. in prax. regul. tom. 2. tract. 13. quest. 24. num. 10. Rocca select. cap. 183. num. 25. & Rota in recent. decis. 163. num. 3. cum seq. par. 4.*

3 E contra verò per Capitulum dicebatur, quod tales Confraternitates uti erectæ in ejus Ecclesia, & ad certum opus pium, & signanter, quia ad formam constitutionum Apostolicarum, quæ mandant, quod in qualibet Ecclesia Parochiali hujusmodi Confraternitates erigantur, ut testatur Capon. *discept. 276. num. 58.* & declaravit Sac. Congreg. Episcoporum *in Vercellen. 3. Februarii 1610.* Unde cum tales Confraternitates non stent de per se sed potius erectæ dicantur in adiutorium Ecclesiæ, ubi reperiuntur fundatæ, sequitur proinde, ut illarum Bona, quæ reperiiebantur ad idem exercitium destinata, censeri debent Ecclesiæ acquisita, ut per *Text. in d. leg. si quis Titio ff. de Legat. 3.* tradunt Bartol. *in d. leg. fin. num. 22. versic. quedam sunt Collegia ff. de Colleg. illicit. Ricciol. lucubr. Eccles. lib. 4. cap. 18. num. 3. Tondut. quest. benefic. lib. 1. cap. 43. nu. 1. cum seqq. & Donat. in prax. regul. tom. 3. tract. 8. quest. 41. in fin. & propterea si hoc procedit contra ipsosmet Confratres, qui dicta bona in aliam Ecclesiam transferre non potuissent, ut notat Capon. *controv. 345. num. 6.* quanto magis hoc erit admitendum contra Episcopum ne suppellectilia, quæ fuerunt per Confratres tradita, contemplatione Ecclesiæ in alios usus convertantur, ut firmavit Rot. *in Melitana Juris administrandi 4. Junii 1692. cor. bon. mem. Emerix & in Gerunden. Cap-**

*parum 27. Januarii 1698. §. Etenim Ecclesia cor. R. P. D. meo Pio, & ideo cessare visa est in præfenti qualitas Bonorum vacantium, in qua fundantur omnes auctoritates in contrarium adductæ.*

4 Quod clarius comprobari dicebatur ex facto ipsorum Confratrum, nam si isti in actu dissolutionis tradiderunt Capitulo suppellectilia ad usum Sacrarii destinata, quatenus adfuisse aliqua dubietas, an illorum Dominium acquisitum fuerit favore Ecclesiæ, ex ista tamen traditione, declarata remansisset voluntas eorum Confratrum, illa voluisse acquirere contemplatione, & intuitu Ecclesiæ, in qua ipsi permanebant, Donat. *in prax. tom. 4. tract. 8. q. 26. n. 2. Bordon. contr. regul. tom. 2. resol. 72. n. 12. Rota cor. Merlin. dec. 384. n. 5. & in rec. dec. 359. num. 1. par. 14.*

5 Sed quatenus dicta Bona spectarent ad Confratres, sicuti de illis in actu recessus potuissent ad eorum libitum disponere, etiam illa transferendo in aliam Ecclesiam, ita multo magis eadem suppellectilia, quæ per ipsos retineri non poterant, merito relinqui potuerunt ad commodum illius Ecclesiæ, ubi existebant de tempore sequutæ dissolutionis, ut post Jacob. Rebuff. *in l. nemo C. de spect. l. 10. & Petr. pariter Rebuff. ad Leg. reg. tom. 2. tit. de contr. n. fin. tradit Capon. d. discept. 345. n. 2. in fin.*

Maximè quia Capitulum non intendit dicta mobilia, & argenta sibi appropriare, sed impendere in eundem usum nempe associandi, & exponendi publicæ venerationi nostræ Redemptionis Augustissimum Memoriale, & in continuatione dd. suffragior. prout fecit propriis expensis a die dissolutionis Confraternitatum usque in præfens, & continuabit, donec vel ædemmet Confraternitates restabulantur, vel aliæ similes de novo eligantur.

6 Neque obstant auctoritates importantes Bonorum Confraternitatum dissolutionum subjectionem Sanctæ Sedi, quia per Capitulum dicebatur, quod ista procedunt in casu confraternitatum de per se stantium, quia tunc verè illarum bona dicuntur vacantia, secus verò si aliquæ confraternitates, ut in præfenti erectæ in aliqua certa Ecclesia seu cappella dependentes ab illa, & pro adiutorio ejusdem, quia tunc

tunc non ad Confratres, sed ad Ecclesiam bona spectare dicuntur, juxta distinctionem superius insinuatam, quam fusius tradit Francesc. de Eccl. Cathedrali cap. 15. n. 185.

7 Verum DD. approbando, quæ per Reverendis Archiepiscopum allegantur, quod nempe dictæ Confraternitates erant subjectæ illius Jurisdictioni, quia in limine foundationis se submiserunt, & promiserunt de bonis ipsarum Confraternitatum reddere rationem visitatoribus, necnon quod dd. Bona, uti vacantia, post dissolutionem Confraternitatum dici non poterant propria Ecclesiæ, in qua sita reperiebantur, sed pertinere debebant ad S. Sedem, & respectivè ad Archiepiscopum, tunc solum auctoritates per Capitulum allegatæ locum habent, quando dubitatur; An bona sint Ecclesiæ, in qua sit est Confraternitas, vel propria ipsius Confraternitatis, & tunc in dubio dicuntur potiùs Ecclesiæ, sed quando, prout hic, controversa bona semper remanserunt sub particulari cura Confratrum, & quamvis ad certum opus pium destinata, nunquam tamen transierunt in Dominium Ecclesiæ, neque dici possunt propria Ecclesiæ, ut observat idemmet Francesc. eodem loco per Capitulum citatus cap. 25. num. 185. si totus perlegatur cum quo concordant Bartol. in dict. leg. fin. n. 22. ff. de colleg. illicit. Tondut. dict. cap. 43. num. 1. versic. si enim alias, neque transferendo Confraternitatem potuissent Confratres Bona, uti donata Ecclesiæ transferre, prout per Capitulum admittitur, & de facto Capitulum dicta bona recepit ab eisdem Confratribus per traditionem clavium, & propterea uti propria dictarum Confraternitatum, post illarum dissolutionem dici debent etiam vacantia, & ad S. Sedem, & respectivè ad Ordinarium spectantia, & ultra auctoritates superius allegatas, & comprobant Donat. in prax. regul. tom. 3. tract. 8. quæst. 41. num. 1. & Rota cor. Coccino decis. 472. num. 1. & seqq.

8 Nihilominus DD. dixerunt absolute Capitulum potuisset recipere, quia quoad istam primam partem nulli dubium est cum à sponte dantibus semper recipi possit, maxime dum agebatur de rebus ad Divinum Cultum destinatis, & ad eum-

dem usum traditis, quando exinde periculum oriri poterat deperditionis, vel saltem dubitare de illarum translatione ad aliam Ecclesiam. Et quoad secundam partem retentionis dixerunt quoque posse retinere juxta modum, nempe ut diximus approbando temperamentum propositum pro parte Archiepiscopi, sed cum aliquo moderamine, nam in dicto §. Sed quatenus. Insinuatum fuit, quod quatenus placuisset DD. non immutare Personam deputatam à Capitulo pro retentione dictarum rerum, id tantum fieri debebat, dummodo salva remaneret Jurisdictio, administratio, & dispositio favore Archiepiscopi, & per consequens quod debebat Depositarium adstringi ad se obligandum, & declarandum dicta bona, nomine Archiepiscopi retinere, & administrare, eaque deventurum, quousque Archiepiscopus de illis disponat, quodque eidem Archiepiscopo dictorum bonorum rationem reddere deberet ad illius beneplacitum, & ideo reservando Reverendis Archiepiscopo totam superioritatem, & Jurisdictionem dixerunt, quod retinerentur per Capitulum nomine Archiepiscopi, & quod describerentur coram eodem seu alia Persona ab eodem deputata, illam tamen limitantur quoad dispositionem, nam æquum minime visum est; quod Ecclesia privari possit dd. ornamentis, quæ cum sit Cathedralis, & principalis Parochia, semper cum majori pompa, & decore incedere debet præ aliis, & ideo adjunxerunt ad hoc ut applicentur ad eosdem pios usus in eadem Ecclesia, ad quos per Confratres fuerunt destinata.

Et ita causa bis proposita, resolutum fuit cum suffragio omnium DD. utraque Parte semper informante.

R. P. D. MOLINES.

Giennen. Adjutorum.

Lunæ 13. Februarii 1702.

ARGUMENTUM.

Episcopus procedit in causis criminalibus contra Capitulares sine Adjunctis, quando Capitulum non docet de exemptione.